

فصلنامه علمی-پژوهشی توسعه اجتماعی (توسعه انسانی سابق)

فصلنامه توسعه اجتماعی

صفحه ی اصلی وب سایت مجله:

www.qjds.scu.ac.ir

شاپا الکترونیکی: ۶۴۴۴-۲۵۸۸

شاپا چاپی: ۲۵۳۸-۳۲۰۵

مطالعه جامعه‌شناختی تأثیر فرایند جامعه‌پذیری دانشگاهی بر تسهیم دانش (مورد مطالعه: دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز)

معصومه باقری*^{ID}، علی بوداقدی^{ID}**، زهرا پورعیسی***

* دانشیار جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران (نویسنده مسئول)

ایمیل: (M.Bagheri@scu.ac.ir)

ارکید: (۵۵۵۵-۰۰۰۳-۲۵۴۳-۵۵۵۵)

آدرس پستی: ایران، خوزستان، اهواز، بلوار گلستان، دانشگاه شهید چمران اهواز، کد پستی ۶۱۳۵۷۱۳۱۵۱

** استادیار جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده ی اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

ایمیل: (A.boudaghi@scu.ac.ir)

ارکید: (۵۰۰۰-۰۰۰۲-۳۸۳۰-۳۰۴۵)

*** کارشناسی‌ارشد جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

ایمیل: (pooreisa.۱۳۳۴۵@gmail.com)

اطلاعات مقاله	واژگان کلیدی
تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۶/اردیبهشت	تسهیم دانش
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۲۶/بهمن	فرایند جامعه‌پذیری دانشگاهی
انتشار آنلاین زمستان ۱۴۰۲	تشویق علمی
	تعامل دانشجویان با استاد

اطلاعات تکمیلی:

این مقاله برگرفته از پایان نامه ی کارشناسی ارشد خانم زهرا پورعیسی در رشته ی جامعه‌شناسی به راهنمایی دکتر معصومه باقری در دانشگاه شهید چمران اهواز است.

قدردانی: از تمامی افراد و موسساتی که در انجام این تحقیق مولف را مساعدت نمودند، قدردانی می‌شود.
تضاد منافع: نویسنده مقاله اعلام می‌کند که در انتشار مقاله ارائه شده تضاد منافی وجود ندارد.
منابع مالی: نویسنده (ها) هیچگونه حمایت مالی برای تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله دریافت نکرده‌اند.

ارجاع به مقاله:

باقری، معصومه، بوداقی، علی، پورعیسی، زهرا (۱۴۰۲). مطالعه جامعه‌شناختی تأثیر فرایند جامعه‌پذیری دانشجویان بر تسهیم دانش (مورد مطالعه): دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز. فصلنامه توسعه اجتماعی، ۱۸(۲)، ۲۲۵-۲۲۵.

 10.22055/QJSD.2024.45934.2913

چکیده گسترده

معرفی:

امروزه در نظام دانشگاهی، تسهیم دانش نقش کلیدی در تحقق اهداف سازمانی خصوصاً، دانش آفرینی و کارآفرینی دانشگاهی دارد. رفتار تسهیم دانش در بین کنشگران دانشگاهی با آموزش اثربخش و جامعه‌پذیری پویا تسهیل می‌شود. مرور مطالعات پیشین نشان می‌دهد با وجود اهمیت سازه فرایند جامعه‌پذیری دانشگاهی در تقویت رفتار تسهیم دانش دانشجویان تحصیلات تکمیلی، تحقیقات جدی در این حوزه انجام نشده است. بنابراین، هدف اصلی پژوهش حاضر مطالعه تأثیر فرایند جامعه‌پذیری دانشگاهی بر تسهیم دانش دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز است.

متدولوژی:

روش پژوهش، پیمایشی بوده و به منظور گردآوری اطلاعات از تکنیک پرسشنامه استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق، شامل ۶۱۱۴ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز است که از بین آنها با استفاده از فرمول کوکران و به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، ۳۶۲ نفر انتخاب گردید. در تحقیق حاضر برای بررسی اعتبار مقیاس از اعتبار صوری استفاده شده و به منظور بررسی پایایی مقیاس، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد.

یافته‌ها:

یافته‌های توصیفی پژوهش حاضر نشان داد از کل نمونه آماری، ۵۴٪ از آنان پسر و ۴۶٪ آنان دختر بوده است. طبق یافته‌های تحقیق، مقطع تحصیلی ۲۶٪ پاسخگویان، دکتری تخصصی و ۷۴٪ کارشناسی ارشد بوده است. رشته تحصیلی ۴۶٪ پاسخگویان

مربوط با رشته‌های علوم انسانی، ۳۲٪ فنی و مهندسی، ۱۲٪ کشاورزی و دامپزشکی و ۱۰٪ علوم پایه بوده است. نتایج پژوهش حاضر نشان داد که میانگین تسهیم دانش در میان دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز ۴۲/۲۹ و در حد متوسط به پایین است. همچنین، بین متغیر جامعه‌پذیری دانشگاهی و ابعاد آن با تسهیم دانش رابطه معناداری ملاحظه گردید. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که متغیرهای تشویق علمی، تعامل دانشجویان با استاد و مشارکت علمی، ۴۸ درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین می‌نمایند. با مقایسه ضرایب بتا می‌توان گفت که بعد تشویق علمی جامعه‌پذیری دانشگاهی با ضریب بتا ۰/۳۸۸ بیشترین تأثیر و بعد تعامل دانشجویان با دانشجویان با ضریب بتا ۰/۱۰۶ کمترین تأثیر را بر تسهیم دانش داشته است.

نتیجه:

هدف اصلی پژوهش حاضر، بررسی جامعه‌شناختی تأثیر فرایند جامعه‌پذیری دانشگاهی بر تسهیم دانش دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز است. یافته‌های تحقیق حاضر نشان داد که بین متغیر فرایند جامعه‌پذیری دانشگاهی و ابعاد آن با تسهیم دانش رابطه معناداری وجود دارد. ویدمن و همکاران (۲۰۰۱)، جامعه‌پذیری دانشگاهی را فرایندی می‌دانند که در آن اشخاص دانش، مهارت و ارزش‌های مورد نیاز جهت ورود موفقیت‌آمیز به حرفه تخصصی‌شان را کسب می‌نمایند که این امر به نوبه خود مشوق رفتار تسهیم دانش در بین کنشگران دانشگاهی است. بنابراین، یافته‌های پژوهش حاضر با محتوای تئوری ویدمن و نتایج پژوهش کفاشپور و همکاران (۱۳۹۳)، بابایی و همکاران (۱۳۹۴)، جبری و همکاران (۲۰۱۶)، سیال و همکاران (۲۰۲۳)، عدلی و همکاران (۲۰۲۳) همسو است. در پایان بر اساس یافته‌های تحقیق پیشنهاد می‌شود جهت ترویج رفتار تسهیم دانش، هر یک از گروه‌های آموزشی با راه‌اندازی گروه‌هایی در شبکه‌های اجتماعی (تحت نظر استادان راهنمای گروه‌های آموزشی) به تبادل دانش و اطلاعات پرداخته و از دانشجویان درخواست نمایند تجارب علمی و پژوهشی‌شان را به سایر دانشجویان به اشتراک بگذارند.

منابع:

- Abbaszadeh, M., & Qasemzadeh, D. (2018). "Knowledge Sharing; Missing Link in the Scientific Communities", *Cultural Strategy Quarterly*, 11(42), 147-176.
- Adil, A., Kausar, S., Ameer, S., Ghayas, S., & Shujja, S. (2023). "Impact of organizational socialization on organizational citizenship behavior: mediating role of knowledge sharing and role clarity", *Current Psychology*, 42(7), 5685-5693.
- Azad Aramaki, T. (2012). *Sociological Theories*. Third edition. Tehran: Soroush Publications. (Persian).
- Babaei, M.R., Maarif Vand, N., & Momeni, Gh. (2014). "The effect of top management support and motivating employees to share knowledge", *The first international conference on management, economics, accounting, Tehran*. (Persian).
- Bagheri, M., Hosseinzah, A.H., & Shojaeie, H. (2018). "The Effect of Social Capital Dimensions (Social Trust, Sense of Powerlessness, Social Cohesion, Social Links) on Women's Political Participation Khouzestan Province (Case Study: Ahvaz)", *Quarterly Journal of Social development*, 12(3), 29-62. (Persian).
- Caregnato, C. E., Miorando, B. S., & Baldasso, J. C. (2023). "Undergraduate students' academic socialization at a public research university: variations of student experience in relation to cultural capital". *Educar em Revista*, 38.
- Castaneda, D. I., & Cuellar, S. (2020). "Knowledge sharing and innovation: A systematic review", *Knowledge and Process Management*, 27(3), 159-173.
- Colnar, S., Radević, I., Martinović, N., Lojpur, A., & Dimovski, V. (2022). "The role of information communication technologies as a moderator of knowledge creation and knowledge sharing in improving the quality of healthcare services", *Plos one*, 17(8), e0272346.
- Farnese, M. L., Spagnoli, P., & Livi, S. (2022). "Undergraduates' academic socialization. A cross-time analysis", *British Journal of Educational Psychology*, 92(4), 1239-1255.
- Ghahtarani, A., Sheikhmohammady, M., & Rostami, M. (2020). "The impact of social capital and social interaction on customers' purchase intention, considering knowledge sharing in social commerce context", *Journal of Innovation & Knowledge*, 5(3), 191-199.
- Hadizadeh Moghadam; A., Kalich Lee, B., & Mohebi, P. (2012). "Investigating the relationship between knowledge sharing and innovation in financial service organizations: Bank Refah Kargaran", *Management Research in Iran*, 17(1), pp. 188-207. (Persian).
- Han, S. H., Grace Oh, E., & "Pil" Kang, S. (2022). "Social Capital Leveraging Knowledge-Sharing Ties and Learning Performance in Higher Education: Evidence from Social Network Analysis in an Engineering Classroom", *AERA Open*, 8, 23328584221086665.

Hansen, H. S., & Rindom, M. (2021). "An Interactionist Approach to Knowledge Sharing and Organisational Socialisation in the Context of International Graduate Programmes", *A Master's thesis in International Business Communication, English*.

Imanzadeh, A. (2017). "The Relation between Knowledge Sharing and Innovation among the Department of Extension and Rural Development Students at the College of Agriculture in Tabriz University", *Agricultural Extension and Education Research*, 10(2), 54-47. (Persian).

Janos, S., S. (2018). "Knowledge sharing in the organization", Translated by Dr. Fatemeh Shakri, First Edition. Tehran, Publications of Iran Industrial Research and Education Center. (Persian).

Kaffashpour, A., Allahyari Bouzanjani A., Izadi M. (2015). "Effect of perceived knowledge organizational support on professional knowledge sharing among nurses: a case study", *Quarterly journal of nursing Management*, 2(4), 49-59. (Persian).

Khodabandeh, R. (2014). "Examining the relationship between the implementation of the 8 stages of knowledge management (Beckman's model) and the strategic scope of the organization (case study of the Ministry of Economic Affairs and Finance)", *Master's thesis, Faculty of Management, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Iran. (Persian)*.

Kondakci, Y., & Haser, C. (2019). "Socialization at the university: A qualitative investigation on the role of contextual dynamics in the socialization of academics", *Research in Educational Administration and Leadership*, 4(2), 272-301.

Mansouri, A., N., Yazdkhasti, B., & Hematy, R (2021). "An Analysis of the Factors Affecting Academic Socialization of University Students: Case Study: Postgraduate Students of the Tehran, Tarbiat Modares, Shahid Beheshti, Shiraz and Ferdowsi Universities", *Cultural Strategy Quarterly*, 14(53), 114-150. (Persian).

Miri, M. (2019). "Prediction of social exchange style and sociability in entrepreneurs of Tehran by controlling personality dimensions", *master's thesis, Payam Noor University Kish Branch, Iran. (Persian)*.

Qadiklai, M. (2019). "Analysis of information sharing behavior by auditors based on the theory of rational action and the theory of planned behavior", *PhD Thesis, University of Isfahan, Iran. (Persian)*.

Rahimi, F. A., Salehi, R. (2018). "Multilevel analysis of the effect of job characteristics on knowledge sharing mediating role of organizational identification", *Iranian Journal of information processing management*, 33(3), 989-1012. (Persian).

Rahmani, H., Dari., R., & Khuramin, N. (2016). "Investigating the effect of rational action theory on the tendency to commit fraud in financial reporting", *Quarterly journal of Accounting and Management Audit knowledge*. 6(24), 135-143. (Persian).

Rashtiani, S., Rahimiyan, H., & Abbaspour, A. (2017). "A Study on the Relationship between Academic Socialization and Social Participation among Young Students of University of Tehran", *Strategic Studies on Youth and Sports*, 17(39), 1-24. (Persian).

Razak, N. A., Pangil, F., Zin, M. L. M., Yunus, N. A. M., & Asnawi, N. H. (2016). "Theories of knowledge sharing behavior in business strategy", *Procedia Economics and Finance*, 37, 545-553.

Ritzer, G. (1995). *Sociological theories in the contemporary era*, Translated by Mohsen Salasi, 10th edition. Tehran: Scientific Publications. (Persian).

Sadatinejad, S. M., & Akramiyan, S.M.H. (2015). "Challenges and opportunities of Facebook in the global reflection of the Islamic Revolution with an emphasis on Putnam's social capital", *Politics Quarterly*, 45(1), 23-39. (Persian).

Siadat, S. A., Hoyda, R., Abbaszadeh, M., & Moqtadaei, L. (2010). "Measuring the level of knowledge creation as the missing link of organizational development using Amos Graphig (case study: Isfahan University and Isfahan Medical Sciences)", *Social Development & welfare Planning*, 2(3), 111-73. (Persian).

Sial, M. A., Paul, Z. I., Rafiq, Z., & Abid, G. (2023). "Does mobile technology shape employee socialization and enable tacit knowledge sharing in public sector organizations", *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 9(3), 100089.

Weidman, J. C., Twale, D. J., & Stein, E. L. (2001). "Socialization of Graduate and Professional Students in Higher Education: A Perilous Passage?", *ASHE-ERIC Higher Education Report*, Vol. 28, No. 3. Jossey-Bass Higher and Adult Education Series. Jossey-Bass, Publishers, Inc., 350 Sansome Street, San Francisco, CA 94104-1342.

Zhang, Z., Song, F., & Song, Z. (2020). "Promoting knowledge sharing in the workplace: Punishment v. reward", *Chaos, Solitons & Fractals*, 131, 109518.